

Debian Справочник

Версия 12 - Debian 12 'Bookworm' - 2023-03-22

<https://www.debian.org/>

Намиране на информация

<code>man</code> <i>страница</i> или <code>man bash</code>	Извежда справки за всички команди, както и за много конфигурационни файлове. Достъпен и през мрежата на адрес: https://www.manpages.debian.org/
<code>command [- - help, - h]</code>	Извежда кратка помощ за повечето команди.
<code>/usr/share/doc/<i>име-на-пакета/</i></code>	Папка с пълната документация. В незадължителния документ README.Debian се намира специфичната за Debian информация.
Документация в Интернет	Справочник, ръководства, FAQ, HOWTO, и т.н. на адрес https://www.debian.org/doc/
Пощенски списъци на адрес https://lists.debian.org/	Общността винаги е готова да помогне, търсете за потребителите. Или през други канали като IRC: https://www.debian.org/support/
Уики-страници на адрес https://wiki.debian.org/	Съдържа всякакъв вид полезна информация.

Инсталиране

Инсталатор	Пълната информация за инсталатора е на адрес https://www.debian.org/devel/debian-installer/
CD образи	Могат да се изтеглят от https://www.debian.org/distrib/
<code>boot: expert</code>	Например за настройка на мрежа без DHCP или конфигуриране на зареждащата програма.

APT

<code>apt list -a</code> <i>име-на-пакет</i>	Показва версиите и разделите на архивите за наличните пакети.
<code>apt show -a</code> <i>име-на-пакет</i>	Показване на информация за пакета, включително описанието му.
<code>apt install</code> <i>имена-на-пакети</i>	Инсталиране на указаните пакети след удовлетворяване на зависимостите им.
<code>apt upgrade</code>	Обновяване на всички инсталирани пакети до най-новата им версия.
<code>apt full-upgrade</code>	Подобно на apt upgrade , но с по-усъвършенстван механизъм за разрешаване на конфликти.
<code>apt remove</code> <i>имена-на-пакети</i>	Премахване на пакети.
<code>apt autoremove</code>	Премахване на пакети, от които не зависи нито един пакет.
<code>apt depends</code> <i>име-на-пакет</i>	Извеждане на списък с всички пакети, от които зависи указаният пакет.
<code>apt rdepends</code> <i>име-на-пакет</i>	Извежда списък с пакетите, които зависят от указания пакет.
<code>apt-file update</code>	Опресняване на списъците със съдържанието от хранилищата на пакетите, вж. apt update .
<code>apt-file search</code> <i>име-на-файл</i>	Търсене за пакети, които съдържат указания файл.
<code>apt-file list</code> <i>име-на-пакет</i>	Извеждане на списък с файловете и папките в пакета.
<code>aptitude</code>	Конзолен интерфейс към APT, необходим е пакетът <code>aptitude</code> .
<code>synaptic</code>	Графичен интерфейс към APT, необходим е пакетът <code>synaptic</code> .

Dpkg

<code>dpkg -l [имена]</code>	Извеждане на списък с пакетите.
<code>dpkg -I пакет.deb</code>	Извеждане на информация за пакета.

Dpkg

<code>dpkg -с пакет.deb</code>	Извеждане на списък със съдържанието на пакета.
<code>dpkg -S</code> <i>име-на-файл</i>	Показване към кой пакет принадлежи файлът.
<code>dpkg -i пакет.deb</code>	Инсталиране на пакета.
<code>dpkg -V [имена на пакети]</code>	Проверяване контролните суми на инсталираните пакети.
<code>dpkg-divert [опции] file</code>	Подменя файл инсталиран с пакетната система.
<code>dpkg --compare-versions v1 gt v2</code>	Сравнява номерата на версиите. Резултата се вижда с echo \$? .
<code>dpkg-query -W</code> <code>--showformat=<i>формат</i></code>	Извеждане на списък с инсталираните пакети в зададен формат, например <code>'\${Package}</code> <code>\${Version}</code> <code>\${Installed-Size}\n'</code>
<code>dpkg --get-selections > <i>име-на-файл</i></code>	Записване във файл на списъка със статуса на пакетите.
<code>dpkg --set-selections < <i>име-на-файл</i></code>	Задаване на статуса на пакетите от файл.

Мрежа

<code>/etc/network/interfaces</code>	Настройка на мрежовите интерфейси (при управление без <code>network-manager</code>)
<code>if [up][down] интерфейс</code>	Стартира, спира мрежовите интерфейси съобразно с настройките в горните файлове.
<code>ip</code>	Показва или променя мрежовите настройки, необходим е пакетът <code>iproute2</code> .
<code>ssh -X потребител@хост</code>	Влизане в отдалечена машина.
<code>scp файлове потребител@хост: път</code>	Копиране на файлове върху отдалечена машина (и обратното).

Инсталиране

Или използвайте CD образи	Съдържа лесният за потребителите инсталатор Calamares: https://www.debian.org/CD/live/
----------------------------------	--

Програмни грешки

Проследяване на грешките на адрес https://bugs.debian.org/	Информация за откритите и вече поправените грешки.
За конкретен пакет	Посетете https://bugs.debian.org/ <i>име-на-пакет</i> , използвайте <code>wnpp</code> за да помолите за включване на нов пакет.
<code>reportbug</code>	Докладване за грешка чрез електронна поща.
Как да докладваме	Инструкциите за докладване са на адрес https://www.debian.org/Bugs/Reporting

Настройки

<code>/etc/</code>	Всички конфигурационни файлове за системата се намират в папка <code>/etc/</code> .
<code>editor</code> <i>имена-на-файлове</i>	Стандартен текстов редактор. Може да е: nano, emacs, vi, joe.
CUPS на адрес http://hostname:631	Уеб интерфейс към системата за печат.
<code>dpkg-reconfigure</code> <i>име-на-пакет</i>	Пренастройва пакета, например <code>keyboard-configuration</code> (клавиатура), <code>locales</code> (локализация).
<code>update-alternatives</code> <i>опции</i>	Управление на алтернативите за команди.
<code>update-grub</code>	След промяната на <code>/etc/default/grub</code> .

Системни услуги и система

<code>systemctl restart</code> <i>име.service</i>	Рестартира указаната системна услуга.
---	---------------------------------------

Системни услуги и система

<code>systemctl stop</code> <i>име.service</i>	Спира указаната системна услуга.
<code>systemctl start</code> <i>име.service</i>	Стартира указаната системна услуга.
<code>systemctl halt</code>	Спиране на системата.
<code>systemctl reboot</code>	Рестартиране на системата.
<code>systemctl poweroff</code>	Изключване на системата.
<code>systemctl suspend</code>	Приспиване на системата.
<code>systemctl hibernate</code>	Дълбоко приспиване на системата.
<code>/var/log/</code>	Всички журнални файлове са в тази папка.
<code>/etc/default/</code>	Стандартни стойности за много от системните услуги.

Важни команди за командния интерпретатор

<code>cat</code> <i>имена-на-файлове</i>	Извеждане съдържанието на файла върху екрана.
<code>cd</code> <i>папка</i>	Преминаване в папка.
<code>cp</code> <i>имена-на-файлове</i> <i>местоназначение</i>	Копиране на файлове и папки.
<code>echo</code> <i>израз</i>	Извеждане на израза върху екрана.
<code>gzip, bzip2, xz</code> [-d] <i>имена-на-файлове</i>	Компресиране, декомпресиране на файлове.
<code>pager</code> <i>имена-на-файлове</i>	Показване съдържанието на файловете.
<code>ls</code> [<i>имена-на-файлове</i>]	Извеждане на списък с файловете.
<code>mkdir</code> <i>име-на-папка</i>	Създаване на папки.
<code>mv</code> <i>файл-1</i> <i>файл-2</i>	Премества, преименува файлове.
<code>rm</code> <i>имена-на-файлове</i>	Изтриване на файлове.
<code>rmdir</code> <i>папки</i>	Премахване на празни папки.
<code>tar</code> [c][x][t][z][j][J] -f <i>име-на-файл.tar</i> [<i>имена-на-файлове</i>]	Създаване (c), извличане (x), извеждане на таблица (t) със съдържанието на архивирания файл, z за .gz, j за .bz2 и J за .xz.
<code>find</code> <i>папки</i> <i>изрази</i>	Търсене на файлове по -name <i>име</i> или размер -size +1000, и т.н..

Важни команди за командния интерпретатор

<code>grep</code> <i>търсен-израз</i> <i>имена-на-файлове</i>	Търсене за указания израз във файловете.
<code>ln</code> -s <i>име-на-файл</i> <i>име-на-препратката</i>	Създаване на символна препратка към указания файл.
<code>ps</code> [<i>опции</i>]	Показва текущите процеси.
<code>kill</code> [-9] <i>номер на процеса (PID)</i>	Изпраща сигнал на процеса (например прекратяване). Използвайте ps за намиране номера на процеса (PID).
<code>su</code> - [<i>потребител</i>]	Превръщане в друг потребител, например <code>root</code> .
<code>sudo</code> <i>команда</i>	Изпълняване на командата от името на потребителя <code>root</code> без смяна на потребителя, настройките са в <code>/etc/sudoers</code> .
<code>команда</code> > <i>име-на-файл</i>	Презаписване съдържанието на файл с резултата от изпълнението на команда.
<code>команда</code> >> <i>име-на-файл</i>	Добавяне на резултата от изпълнението на командата към файла.
<code>команда1</code> <code>команда2</code>	Пренасочване изхода на команда 1 към входа на команда 2.
<code>команда</code> < <i>име-на-файл</i>	Подаване на файл като входни данни за команда.

APT

<code>apt update</code>	Опресняване на списъците с пакети от хранилищата указани в <code>/etc/apt/sources.list</code> . Необходимо е при промяна на файла или съдържанието на хранилищата.
<code>apt search</code> <i>търсен-израз</i>	Претърсване в имената и описанията на пакетите за <i>търсения-израз</i> .